

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๓๓๒๗

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ และการแก้ไขคำนำหน้านาม

เรียน นายทะเบียนอำเภอ ทุกอำเภอ และนายทะเบียนท้องถิ่น ทุกแห่ง

- อ้างถึง
๑. พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘
 ๒. พระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๓. พระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำนามสตรี พระพุทธศักราช ๒๕๖๐
 ๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๕. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๑๓๑๐๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๐
 ๖. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๗.๑/ว ๐๒๖๗ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๖
 ๗. หนังสือจังหวัดสกลนคร ด่วนมาก ที่ สน ๐๐๑๗.๑/ว ๙๐๔๗ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๑
 ๘. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๒๐๐๒๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
 ๙. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๗๑๕๒ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓
 ๑๐. หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๑๐๗๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๔๗๕๑
ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่จังหวัดสกลนคร ได้แจ้งแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ และการแก้ไขคำนำหน้านาม ให้นายทะเบียนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางปฏิบัติ นั้น

กรมการปกครองแจ้งว่า ได้รับข้อหารือจากจังหวัด กรุงเทพมหานคร และสำนักทะเบียนอำเภอ/เขต เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขคำนำหน้านาม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ และการแก้ไขคำนำหน้านาม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จังหวัดสกลนครจึงขอชักซ้อมความเข้าใจให้นายทะเบียนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ดังนี้

๑. กรณีหญิงที่จดทะเบียนสมรส หรือหญิงที่การสมรสสิ้นสุดลง สามารถใช้คำนำหน้านามว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามสมัครใจ โดยแจ้งต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว ตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับหญิงที่จดทะเบียนสมรส ก่อนพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับใช้ หากมีความประสงค์จะเปลี่ยนคำนำหน้านามว่า “นางสาว” สามารถกระทำได้ ตามแนวทางการปฏิบัติหนังสือจังหวัดสกลนคร ด่วนมาก ที่ สน ๐๐๑๗.๑/ว ๙๐๔๗ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กรณีสตรีผู้ที่ไม่อยู่ในพระราชวงศ์ (คือหม่อมราชวงศ์ และหม่อมหลวง) หากมีความประสงค์จะใช้คำนำหน้านามว่า “นางสาว” หรือ “นาง” ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำนามสตรี (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐) ข้อ ๖ ประกอบกับพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ กำหนดให้กรณีดังกล่าวต้องใช้คำนำหน้านามตามฐานันดรศักดิ์ของ

/ราชสกุลตาม...

ราชสกุลตามแนวทางปฏิบัติหนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๑๐๗๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคำนำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. กรณีการใช้คำนำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นปฐมจุลจอมเกล้าและชั้นทุติยจุลจอมเกล้าพิเศษ ใช้คำนำหน้านามว่า “ท่านหญิง” และให้สตรีทุกคนที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นทุติยจุลจอมเกล้า ตติยจุลจอมเกล้า และจตุตถจุลจอมเกล้า ใช้คำนำหน้านามว่า “คุณหญิง” ตามประกาศการใช้คำนำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ประกาศ ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. กรณีการขอใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน เช่น ศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ ฯลฯ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการที่ได้รับ การแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา เป็นคำนำหน้านามได้ในการลงชื่อในหนังสือราชการ เอกสาร ราชการ หรือที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณ และความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน ตลอดจนเป็นการยกย่อง เชิดชูเกียรติของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเท่านั้น มิได้ใช้บังคับอย่างเป็นทางการให้ครอบคลุมไปถึงการใช้ ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามกฎหมาย ว่าด้วยการทะเบียนราษฎร จึงไม่อาจใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้านได้ ตามแนวทาง ปฏิบัติหนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๗๑๕๒ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง ทาหรือการใช้ ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน ประกอบหนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๑๓๑๐๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ เรื่อง ทาหรือการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้าชื่อในทะเบียนบ้าน

๕. กรณีพระภิกษุ สามเณร แก้ไขคำนำหน้านามในทะเบียนบ้านของวัด

๕.๑ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ให้พิจารณา ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗ โดยอนุโลม ซึ่งพิจารณาจากหลักฐานหนังสือสุทธิประกอบกับหลักฐานการได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ของพระภิกษุและ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานทะเบียนราษฎร ให้ระบุสมณศักดิ์ของพระภิกษุที่ได้รับพระราชทานและวงเล็บ ด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุต่อท้าย

๕.๒ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่ไม่เคยได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ให้ใช้คำว่า “พระ” เป็นคำนำหน้านาม โดยให้ใช้คำว่า “พระ” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๕.๓ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยคขึ้นไป ให้ใช้คำว่า “พระมหา” โดยนำหลักฐานเอกสารประกาศนียบัตรสอบได้เปรียญธรรมมาแสดง เพื่อขอเปลี่ยนแปลง คำนำหน้านามในทะเบียนบ้านของวัด โดยระบุคำว่า “พระมหา” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๕.๔ การใช้คำนำหน้านามของสามเณร ให้ใช้คำว่า “สามเณร” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของสามเณร

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิราภรณ์ เบิกบานดี)

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร. ๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑ , ๐-๔๒๗๑-๖๖๓๗

☒	พ.ศ. 3
☐	ผ.ค.ม. - ()
☐	ก.ง. ()
☐	นิติกร ()

ที่ทำการปกครองจังหวัดลัดคนคร
เลขที่ 724
๑๗ ก.พ. ๒๕๖๕

ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๕๒๕๑

กรมการปกครอง
๖๖ อาคารนาถนภกรณทาวเวอร์ ชั้น ๑๑
ถนนบรมราชชนนี แขวงบำพร
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ และการแก้ไขค่านำหน้านาม
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง
๑. พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘
 ๒. พระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๓. พระราชกฤษฎีกาให้ใช้ค่านำนามสตรี พระพุทธศักราช ๒๕๖๐
 ๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๕. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๑๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐
 ๖. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๐๐ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖
 ๗. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๗๖๗๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑
 ๘. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๒๐๐๒๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
 ๙. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๘๕๐๘ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓
 ๑๐. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๒๖๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศ การใช้ค่านำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า
ประกาศ ณ วันที่ ๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมการปกครองได้รับข้อหารือจากจังหวัด, กรุงเทพมหานคร และสำนักทะเบียนอำเภอ/เขต
เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขค่านำหน้านาม เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
ค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ และการแก้ไขค่านำหน้านาม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้จังหวัด
แจ้งชักซ้อมความเข้าใจให้นายทะเบียนท้องที่และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ดังนี้

๑. กรณีหญิงที่จดทะเบียนสมรส หรือหญิงที่การสมรสสิ้นสุดลง สามารถใช้ค่านำหน้านาม
ว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามสมัครใจ โดยแจ้งต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียน
ครอบครัว ตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับหญิง
ที่จดทะเบียนสมรสก่อนพระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับใช้ หากมีความประสงค์จะเปลี่ยน
ค่านำหน้านามว่า “นางสาว” สามารถกระทำได้ ตามแนวทางปฏิบัติหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก
ที่ มท ๐๓๐๙.๓/๗๖๗๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง
พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กรณีสตรีผู้ที่ไม่อยู่ในพระราชวงศ์ (คือหม่อมราชวงศ์ และหม่อมหลวง) หากมีความประสงค์
จะใช้ค่านำหน้านามว่า “นางสาว” หรือ “นาง” ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ค่านำนามสตรี
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐) ข้อ ๖ ประกอบกับ พระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง
พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ กำหนดให้กรณีดังกล่าวต้องใช้ค่านำหน้านามตามฐานันดรศักดิ์ของราชสกุล
ตามแนวทางปฏิบัติหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๕๒๖๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง
การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑

/๓. กรณี...

๓. กรณีการใช้คำนำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นปฐมจุลจอมเกล้า และ ชั้นทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ ใช้คำนำหน้านามว่า “ท่านผู้หญิง” และให้สตรีทุกคนที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นทุติยจุลจอมเกล้า ตติยจุลจอมเกล้า และจตุตถจุลจอมเกล้า ใช้คำนำหน้านามว่า “คุณหญิง” ตามประกาศ การใช้คำนำหน้านามสตรีผู้ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ประกาศ ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. กรณีการขอใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน เช่น ศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดอกเตอร์ ฯลฯ สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา เป็นคำนำหน้านามได้ในการลงชื่อในหนังสือราชการ เอกสาร ราชการ หรือที่เกี่ยวข้องกับงานสารบรรณ และความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน ตลอดจนเป็นการยกย่องเชิดชู เกียรติของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเท่านั้น มิได้ใช้บังคับอย่างเป็นทางการให้ครอบคลุมไปถึงการใช้ตำแหน่ง ทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามกฎหมายว่าด้วย การทะเบียนราษฎร จึงไม่อาจใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้านได้ ตามแนวทางปฏิบัติ หนังสือกรมการปกครองที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๘๕๐๘ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การหรือการใช้ตำแหน่ง ทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามในทะเบียนบ้าน ประกอบหนังสือกรมการปกครองที่ มท ๐๓๑๐.๒/ว ๑๑๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การหรือการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้าชื่อในทะเบียนบ้าน

๕. กรณีพระภิกษุ สามเณร แก่ใช้คำนำหน้านามในทะเบียนบ้านของวัด

๕.๑ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ให้พิจารณาดำเนินการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗ โดยอนุโลม ซึ่งพิจารณาจากหลักฐานหนังสือสุทธิประกอบกับหลักฐานการได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ของพระภิกษุ และเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานทะเบียนราษฎร ให้ระบุสมณศักดิ์ของพระภิกษุที่ได้รับพระราชทาน และวงเล็บด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุต่อท้าย

๕.๒ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่ไม่เคยได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ให้ใช้คำว่า “พระ” เป็นคำนำหน้านาม โดยให้ใช้คำว่า “พระ” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๕.๓ การใช้คำนำหน้านามของพระภิกษุที่สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยคขึ้นไป ให้ใช้คำว่า “พระมหา” โดยนำหลักฐานเอกสารประกาศนียบัตรสอบได้เปรียญธรรมมาแสดง เพื่อขอเปลี่ยนแปลง คำนำหน้านามในทะเบียนบ้านของวัด โดยระบุคำว่า “พระมหา” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของพระภิกษุ

๕.๔ การใช้คำนำหน้านามของสามเณร ให้ใช้คำว่า “สามเณร” แล้วตามด้วยชื่อตัว ชื่อสกุล ของสามเณร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณนฤชา โฆษาศิวิไลซ์)
อธิบดีกรมการปกครอง

อ้างอิง/สิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร./โทรสาร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๐๔๘ - ๗๐๔๙